TÒA ÁN NHÂN DÂN **THỊ XÃ ĐÔNG HÒA** **TỈNH PHÚ YÊN**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 09/2024/QĐST-VDS	*Đông Hòa, ngày 08 tháng 8 năm 2024*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ ĐÔNG HÒA – TỈNH PHÚ YÊN

Thành phần giải quyết việc dân sự, gồm có:

Thẩm phán chủ tọa phiên họp: bà Bùi Thị Lệ Hiền.

Thư ký phiên họp: bà Lê Ngọc Mỹ Duyên – Thư ký Tòa án nhân dân thị xã Đông Hòa, tỉnh Phú Yên.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Đông Hòa tham gia phiên họp: bà Nguyễn Thị Thúy Ngọc – Kiểm sát viên.

Ngày 08 tháng 8 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Đông Hòa, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 140/2024/TLST-VDS ngày 09 tháng 7 năm 2024 về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 10/2024/QĐST-DS ngày 01 tháng 8 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

** Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*

Ông Nguyễn Trung Q, sinh năm: 1951

Địa chỉ: khu phố P, phường H, thị xã Đ, tỉnh Phú Yên.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

- Ông Nguyễn Trung K, sinh năm: 1979

Trú tại: khu phố P, phường H, thị xã Đ, tỉnh Phú Yên.

- Ông Nguyễn Ngọc Q, sinh năm: 1982

Trú tại: khu phố P, phường H, thị xã Đ, tỉnh Phú Yên.

Các đương sự đều vắng mặt, có đơn xin giải quyết vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

** Người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Nguyễn Trung Q trình bày:*

Ông và bà Phạm Thị T (chết năm 2024) là vợ chồng và có 03 người con chung gồm Nguyễn Trung K, Nguyễn Ngọc Q và Nguyễn Ngọc Q1.

Trong 03 người con chung nói trên, có ông Nguyễn Ngọc Q1 từ khi sinh ra đã sa sút trí tuệ, học đến lớp 5 thì nghỉ học vì thường xuyên có biểu hiện đau đầu. Đến năm 2005, gia đình đưa ông Q1 đi điều trị tại tỉnh Bình Định nhưng bệnh không thuyên giảm và từ đó ông Q1 bị tâm thần. Năm 2013, ông Q1 được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng đối với người khuyết tật, mức độ khuyết tật: nặng. Hiện nay, ông

Q1 không nói được, không nhận biết được người thân, sự việc, không tự vệ sinh cá nhân được; mọi sinh hoạt cá nhân đều do gia đình chăm sóc. Do đó, ông Q yêu cầu tuyên bố ông Q1 mất năng lực hành vi dân sự. Ngoài ra, ông Q không yêu cầu gì khác.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Nguyễn Trung K và ông Nguyễn Ngọc Q trình bày:* thống nhất theo ý kiến của ông Q, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Q1 mất năng lực hành vi dân sự. Ngoài ra, không yêu cầu gì khác.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Đông Hòa phát biểu ý kiến:

Về tố tụng: Thẩm phán, thư ký đã thực hiện đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết việc dân sự. Các đương sự đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Các đương sự đều đề nghị vắng mặt tại phiên họp nên đề nghị tiến hành phiên họp theo quy định pháp luật.

Về nội dung: đề nghị căn cứ các Điều 367, 369, 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông Nguyễn Trung Q về việc yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Q1 mất năng lực hành vi dân sự. Ông Q được miễn toàn bộ lệ phí việc dân sự do là người cao tuổi.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thị xã Đông Hòa nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Ông Nguyễn Trung Q yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Q1 mất năng lực hành vi dân sự nên quan hệ pháp luật là "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự", đây là loại việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Ông Nguyễn Ngọc Q1 có nơi cư trú tại: khu phố P, phường H, thị xã Đ, tỉnh Phú Yên, nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã Đông Hòa, tỉnh Phú Yên.

[1.2] Người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Nguyễn Trung Q; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Nguyễn Trung K, ông Nguyễn Ngọc Q vắng mặt, có đơn xin giải quyết vắng mặt nên căn cứ khoản 2, 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt người yêu cầu giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan.

[2] Xét yêu cầu của ông Q thấy rằng:

Theo Sổ điều trị ngoại trú tâm thần do Trạm chuyên khoa tâm thần – Sở y tế tỉnh Phú Yên cấp cho ông Nguyễn Ngọc Q1 xác định: ông Nguyễn Ngọc Q1 bị bệnh tâm thần phân liệt. Ông Q1 được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng đối với người khuyết tật theo Quyết định số 741/QĐ-UBND ngày 13/9/2013 của UBND huyện Đông Hòa với mức độ khuyết tật được xác định là nặng và được điều chỉnh mức trợ cấp xã hội hàng tháng đối với người khuyết tật đặc biệt nặng theo Quyết định số 2923/QĐ-UBND ngày 31/5/2023.

Ngày 18/7/2024, Tòa án nhân dân thị xã Đông Hòa ra Quyết định trưng cầu giám định số: 07/2024/QĐ-TCGĐ về việc trưng cầu giám định khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của ông Nguyễn Ngọc Q1. Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 162/KLGĐ ngày 24/7/2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận: ông Nguyễn Ngọc Q1 mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định: *"Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần....."*.

Vì vậy, yêu cầu của ông Nguyễn Trung Q và đề nghị của đại diện Viện kiểm sát là có căn cứ, đúng quy định pháp luật nên chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông Nguyễn Trung Q về việc yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Q1 mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Về lệ phí việc dân sự: Ông Nguyễn Trung Q phải chịu lệ phí việc dân sự theo quy định của pháp luật, nhưng có đơn xin miễn lệ phí do là người cao tuổi, nên được miễn toàn bộ lệ phí việc dân sự. Hoàn trả cho ông Nguyễn Trung Q 300.000đ *(Ba trăm nghìn đồng)* tiền tạm ứng lệ phí đã nộp.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự;

- Căn cứ điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông Nguyễn Trung Q

Tuyên bố ông Nguyễn Ngọc Q1, sinh năm: 1985; nơi cư trú: khu phố P, phường H, thị xã Đ, tỉnh Phú Yên mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự: ông Nguyễn Trung Q được miễn toàn bộ lệ phí giải quyết việc dân sự. Hoàn trả cho ông Nguyễn Trung Q 300.000đ *(Ba trăm nghìn đồng)* tiền tạm ứng lệ phí đã nộp tại Biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0003296 ngày 09/7/2024 của Chi cục Thi hành án dân sự thị xã Đông Hòa, tỉnh Phú Yên.

3. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt được quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được Quyết định giải quyết việc dân sự hoặc Quyết định được niêm yết theo quy định.

Viện kiểm sát nhân dân thị xã Đông Hòa có quyền kháng nghị Quyết định này trong thời hạn 10 ngày; Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Phú Yên có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:
- TAND, VKSND tỉnh Phú Yên;
- VKSND thị xã Đông Hòa;
- Chi cục THADS thị xã Đông Hòa;
- Người tham gia tố tụng;
- UBND phường H;
- Lưu hồ sơ.

Bùi Thị Lệ Hiền